

L^AT_EX for begyndere

Det gør unilivet nemmere

Steffen Videbæk Petersen, latex@spet.dk

9. november 2011

Om mig

Hvem? Steffen Videbæk Petersen (aka. Kundeservice)

Hvorfor? L^AT_EXnørd siden 1. kvarter på 1. år

MFSR Mat/Fys StudenterRåd, mfsr.au.dk, dækker institutterne Fysik, Kemi, Datalogi og Matematik.

DK-TUG Dansk T_EX-brugergruppe, tug.dk, udbreder kendskab til og støtter brugen og udviklingen af T_EX og L^AT_EX.

Foredraget indeholder

- L^AT_EX i generelle termer:
  - Hvad er det?
  - Hvordan bruger man det?
  - Hvor får man det?
- Hverdagsbrug
- Det, der kan lette hverdagen
- Håndtering af oftest sete fejl

Foredraget indeholder ikke *ikke*

- Løsning af specifikke problemstillinger
- Ændring af standardopsætningen
- Håndtering af større projekter
- Alle mulighederne

Del I

Om L^AT_EX

Fordele og ulemper

Fordele

- Indhold og udseende er adskilt
- Nemt at håndtere referencer, indholdsfortegnelse, fodnoter mv.
- Standardopsætningen giver smukke dokumenter
- Udvikles og vedligeholdes af (semi)professionelle typografer
- Gratis

Ulemper

- Stejl indlæringskurve.
- Meget forskelligt fra Word og lignende
- Tabeller og figurer er – til en vis grad – besværlige
- Ingen indbygget stavekontrol

Hvad er L^AT_EX og hvad er det ikke?

L^AT_EX er ikke

- et skriveprogram såsom Word eller LibreOffice Writer
- designet til at påtvinge dig et bestemt udseende
- svært at lære

L^AT_EX er

- tidskrævende at lære
- et type setting language
- designet til at adskille indhold og udseende
- designet til at lave smukke dokumenter out of the box

L^AT_EXs egenskaber

Mens du lærer det vil det

- Frustrere dig, at man skal lære så meget kode
- Undre dig, at PDF'en ser ud, som den gør
- Irritere dig, at fejl beskrives så ringe
- Friste dig til at opgive

Når du har lært det vil det

- Være enklere at skrive fx eksamensopgaver eller speciale
- Forenkle dine arbejdsrutiner
- Friste dig til at ændre typografien
- Irritere dig grænseløst, at fejl beskrives så ringe

Nogle eksempler

Matricer

$$\begin{bmatrix} 1 & -2 \\ 0 & 5 \end{bmatrix} \quad \left[\begin{array}{cc|c} 0 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 0 \\ \hline 0 & 0 & c \\ & d & 0 \end{array} \right]$$

Integraler

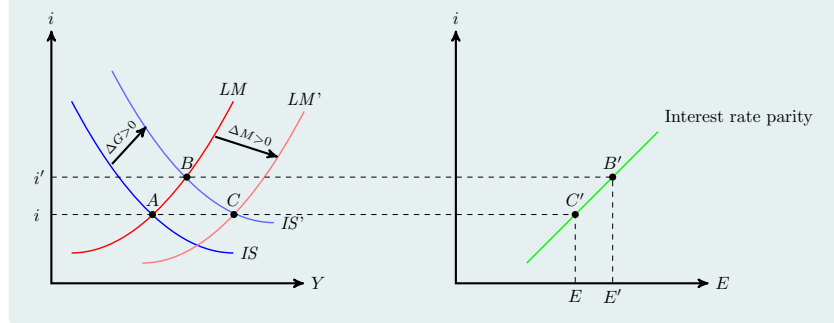
$$\int_0^{\infty} x^{-1} dx \quad \iiint_{\mathbb{R}^3} f(x, y, z) dV$$

Nogle eksempler

Slides med klassen beamer

Nogle eksempler

Diagrammer med TikZ

Nogle eksempler

Pæne tabeller

Table 2: Exponents in tables

Longer values	Longer values	Longer values	Values
2.3×10^1	2.34×10^1	2.34×10^1	2.31
34.23×10^{45}	34.23×10^{45}	34.23×10^{45}	34.23
56.78	56.78	56.78	-56.78
1.0×10^{34}	1.0×10^{34}	1.0×10^{34}	± 1.0

Nogle eksempler

Og alt det, der ikke kan ses...

- Automatisk indholdsfortegnelse/tabelfortegnelse/...
- Automatisk placering af figurer og tabeller
- Automatisk nummerering af overskrifter/ligninger/figurer/...
- Automatisk opdatering af referencer til afsnit/lininger/...
- Automatisk og bedre orddeling
- Automatisk og bedre linje- og sideombrydning
- Bedre håndtering af litteraturlister
- Mere konsistent layout

Arbejds måde

Word og lignende

Skriv → Ret → Print

Du ser resultatet med det samme og det, du ser på skærmen, er hvad der kommer ud af printeren.

L^AT_EX

Kod → Compile → Se PDF → Ret → Compile → Print PDF

Du ser kode *i stedet for* resultatet. Resultatet, der er en PDF-fil, genereres ved at compile og det er PDF-filen der printes.

Det kræver vist et eksempel...

Helt kort

Din investering

Tid og tålmodighed til at lære L^AT_EX.

Dit udbytte

Et dokument det er enklere at skrive, pænere og rarere at læse.

Det, du så

Editor Det **program**, du skriver L^AT_EX i. Du så Texmaker.

Kode Det, **du skriver** og kalder L^AT_EX. Indeholder mange $\{ \}$. Gemmes i en fil, hvis navn slutter på `.tex`.

Compile At **oversætte koden** til en PDF. Din editor klarer de nærmere detaljer.

Output Din **PDF-fil**, altså målet med hele processen. Hedder det samme som din kodefil, men navnet slutter på `.pdf`.

Fremviser Det **program**, du ser din PDF-fil i. Texmaker har en indbygget.

Preamble Den del af dokumentet, der bestemmer **global opsætning** ved at indlæse klassen og pakkerne. Den er en del af ethvert dokument.

Indkøbsliste

Editor Til at skrive kode i.

L^AT_EX Til at compile kode til PDF.

Fremviser Til at vise PDF'er.

Preamble En stump kode, så du kommer godt i gang.

Råd: Få hjælp til installationen

Er du ikke teknisk anlagt, så få hjælp til installationen. Det handler om at komme godt i gang.

Fremviser

Råd: Brug Texmakers indbyggede

Texmaker har en indbygget fremviser og den er fremragende.

Tip: Fremviser i eget vindue?

Fremviseren er på Windows som standard i sit eget vindue. Det kan ændres i Options → Configure Texmaker → Editor → Flueben i Embed under Pdf viewer.

Råd: Undgå Adobe Reader. Brug Sumatra PDF

Den låser filerne så man skal lukke PDF'en hver eneste gang man skal compile, ellers får man fejl. Sumatra PDF låser ikke filerne og er gratis. Google den.

Editor

Råd: Brug Texmaker

Texmaker kan det meste og kan findes på xm1math.net/texmaker. Den kan installeres på både Windows, Mac og Linux.

Utilfreds? Google "latex editor" og prøv dig frem.

Masochist? Prøv vim eller emacs.

L^AT_EX

En L^AT_EX-distribution er en magisk, sort boks. Du stopper kode ind, den spytter PDF (og fejl) ud. Det er din editors opgave at gøre det nemt at bruge denne boks.

Råd: Brug TeX Live/MacTeX

Windows- eller Linux-bruger?

Installer TeX Live fra tug.org/texlive.

Mac-bruger?

Installer MacTeX fra tug.org/mactex.

Til Windows findes også MikTeX men den er i min mening ikke lige så god. Hvis du har MikTeX, så skift den ud.

Preamble

Det er en uoverkommelig opgave at skrive sin egen preamble uden at have L^AT_EX-erfaring, så støj med arme og ben!

Råd: Kopier en andens preamble

Brug fx den fra artiklen “LaTeX” på Tutorgruppens hackerwiki: users-cs.au.dk/tutor/wiki/Latex. Eller støj din tutors/instruktors.

Del ud Har du en god preamble, så del den. Det er godt kammeratskab.

Lær noget Ønsker du at være L^AT_EXniker, så prøv at lære af din preamble eller skriv din egen fra bunden.

Syntaks

- Alle makroer starter med en `\`
- Påkrævede argumenter angives i `{ }`
- Valgfri argumenter i `[ ]`
- Alle environments har en `\begin{environment}` og en `\end{environment}`
- Fra `%` til slutningen af linjen er en kommentar og ignoreres
- Forskellige tegn har speciel betydning for L^AT_EX

Terminologi

Makro En **kommando/funktion**, der får L^AT_EX til at gøre noget specielt, fx indsætte α eller en overskrift.

Argument Noget **man giver** til en makro som L^AT_EX skal gøre noget særligt ved, fx titlen på overskrifter.

Environment At pakke koden ind til **speciel behandling**, fx i `temize` til punkttopstillinger.

Pakke Et **plug-in**, der giver flere makroer og environments eller ændrer de eksisterende.

Klasse Et **grunddokument/skabelon**, der definerer layout og grundlæggende makroer og environments.

Kodeeksempel: Et helt dokument

Preamble (stjålet kode) `\documentclass[a4paper,article]{memoir}`
`\usepackage[danish]{babel}`
`\usepackage{graphicx}`

Dokument (din kode) `\begin{document}`
`\author{Steffen Petersen}`
`\title{Et kort eksempel}`
`% Datoen, der bruges, er i dag`
`\maketitle`
`\chapter{Introduktion}`
`\label{cha:intro}`

`Jeg vil i dette projekt betragte alverdens skinker...`
`\end{document}`

Kodeeksempel: Makro og argumenter

Makroen usepackage indlæser pakker

- Kræver ét argument: Pakkens navn
- Kan tage et ekstra argument, som pakken behandler

Indlæsning af babel til orddeling

Makronavn   Påkrævet argument
`\usepackage[danish,english]{babel}`
Valgfrit argument

Specielle tegn

Reserverede tegn

{ } & % \$ # ~

Disse tegn får, lige som makroer, L^AT_EX til at gøre noget særligt. Hvis du vil have fx et "&" i PDF'en skal du skrive \& i koden.

Matematik

Tegn, der bruges ofte i matematiske udtryk som fx Σ eller α kan ikke findes på tastatur. De her hver deres makro.

Vilderen tegn!

L^AT_EX kan lave stort set alle tegn, fx ©, √, ħ, ≈, ♣, ☎, ⚙, etc. "The Comprehensive L^AT_EX Symbol List" indeholder 5319 styk.

Kodeeksempel: Environment

Eksempel (Punktopstillinger)

- Parmaskinke
- Seranoskinke
- Skinketopping (dvs. kalkun)

Environmentet itemize

`itemize-environment` → `\begin{itemize}`
`item-makro` → `\item Parmaskinke`
`item-makro` → `\item Seranoskinke`
`item-makro` → `\item Skinketopping (dvs. kalkun)`
`item-makro` → `\end{itemize}`

Del II

Den naturvidenskabelige hverdag

Punktopstillinger og lister

Tre environments

- `itemize` Unummereret liste
- `enumerate` Nummereret liste
- `description` Beskrivende liste

Eksempel (Lister i lister)

- Skinke
  - Serano
  - Parma
- Hest

Tip: Pakken enumitem
Man kan ændre hvilke tegn, der bruges til punkterne med `enumitem`.

Koden bag

```
\begin{enumerate}
\item Skinke
  \begin{itemize}
\item Serano
\item Parma
\end{itemize}
\item Hest
\end{enumerate}
```

Fremhævning

Fremhævning med `\emph`
Ønskes fremhævning af tekst *bør* man bruge `\emph{<tekst>}`. Den tager omgivelserne i betragtning. I det følgende er "ipsum" fremhævet:

Eksempel
Lorem *ipsum* dolor sit amet, consectetur adipiscing elit.

Eksempel (Kursiv tekst)
Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit.

Hvorfor ikke fed?
Typografer mener, at fed ligner resultatet fra en dårlig printer og at det derfor ligner skidt på siden. Derfor bruger `\emph` kursivering.

Krydsreferencer, trin 1

Der kan refereres til alt med numre, der forsynes med `\label{<key>}`.

Regler for `\label`

- `<key>` bør kun indeholde a-z, 0-9, kolon og bindestreger.
- Der skal **compiles to gange** når man laver nye eller ændrer i eksisterende labels.

Placering af `\label`

`\label` placeres **efter** den makro, der laver nummeret:

- Overskrifter** Lige efter `\chapter` og venner
- Ligninger** I starten af udtrykket
- Sætninger** Lige efter `\begin{theorem}`
- Tabeller** Lige efter `\caption`
- Figurer** Lige efter `\caption`

Krydsreferencer, trin 2

Indsættelse af referencer

- `\ref{<key>}` indsætter referencen
- `\eqref{<key>}` indsætter referencen i parenteser (til ligninger)
- `\pageref{<key>}` indsætter sidetallet for label'en

Tip: Pakken varioref
Laver med `\vpageref{<key>}` variable referencer til sider, fx "på næste side" eller intet, hvis det er på samme side.

Tip: Pakken fancyref
Kan med `\fref{<key>}` automatisk indsætte "tabel" samt nummeret hvis `<key>` starter med `tab:`. Gør tilsvarende for kapitler (`cha:`), afsnit (`sec:`), ligninger (`eqn:`), ...

Krydsreferencer, et eksempel

Eksempel

```
\section{Teoretisk grundlag}
\label{sec:theory}
...

\section{Diskussion}
% Uden fancyref og varioref
Se afsnit~\ref{sec:theory} på side~\pageref{sec:theory}.
% Med fancyref og varioref
Se \fref{sec:theory}\vpageref{sec:theory}.
```

Tip: No break space
 ~ er et "no break space", der laver mellemrum i teksten, hvor der ikke foretages linjeombrydning, så der ikke deles mellem "afsnit" og "1".

Syntaks for matematik

Generelle regler

- Mellemrum ignoreres
- Ingen æ, ø, å, é eller andre specialtegn
- Linieombrydning laves med \\
 \frac{1}{2} → ½

Almindelige konstruktioner

- Indices** $x_0 \rightarrow x_0$ men $x_{ij} \rightarrow x_{ij}$.
- Potenser** $x^2 \rightarrow x^2$ men $x^{12} \rightarrow x^{12}$.
- Brøker** $\frac{1}{2} \rightarrow \frac{1}{2}$.
- Funktioner** $\sin x \rightarrow \sin x$ men $\sin x \rightarrow \sin x$. Samme gælder for $\cos$, $\lim$, $\min$, $\arctan$ og mange andre.

Et par tips til matematik

Tip: Husk krøllede parenteser
 L^AT_EX fortolker x^a_b som x_b^a . Mente du x^{a_b} skrives $x^{\{a_b\}}$.

Tip: Overskuelig kode
 Brug flittigt mellemrum og % til at gøre dine kode overskuelig med.

Tip: Husk din tegnsætning
 Matematik er også en del af en sætning og man skal derfor huske punktummer og kommaer.

Math mode

Eksempel (Display mode)

Her er Pythagoras

$$a^2 + b^2 = c^2$$

i display mode (fremhævet).

Kode: Display mode

Her er Pythagoras

$$[a^2 + b^2 = c^2]$$
 i display mode (fremhævet).

Eksempel (Inline mode)

Her er Pythagoras,
 $a^2 + b^2 = c^2$, indlejret i teksten,
 altså i inline mode.

Kode: Inline mode

Her er Pythagoras, $a^2 + b^2 = c^2$, indlejret i teksten,
 altså i inline mode.

Tip: Begrænset linjeombrydning
 I inline mode er der begrænset linjeombrydning af matematiske udtryk. I display mode er der slet ingen.

Matematik
Display mode, nummerering og referencer

Nogle få environments

Findes mange, hver har sin force. Alle nummererer de hver linie.
equation bruges til one-liners. Næsten samme som `\[...]`.
gather centrerer flerliniede udtryk.
align centrerer flerliniede udtryk under &.

Linjenummerering og referencer

- Findes alle i *-nede udgaver (fx `align*`), der ikke nummererer
- `\nonumber` forhindrer en specifik linje i at få nummer
- `\label{<key>}` giver mulighed for at referere med `\eqref{<key>}`

Matematik
Environments, et eksempel

Eksempel (gather*)

$$a + b - c = 0$$

$$a = c - b$$

Kode

```
\begin{gather*}
a + b - c = 0 \\
a = c - b
\end{gather*}
```

Eksempel (align)

$$a + b - c = 0$$

$$a = c - b \quad (1)$$

Kode

```
\begin{align}
a + b - c &= 0 \nonumber \\
a &= c - b
\end{align}
```

Matematik
Parenteser og andre hegn

\left<hegn> og \left<hegn>

`\left` og `\right` går ofte godt og `\left( \frac{1}{a} + b \right)` giver

$$\left(\frac{1}{a} + b \right)$$

Men der kan opstå problemer

$$\left(\sum_{k_i} k_i^2 \right)$$

Her er hegn blevet for højt.

Manuel valg af hegnstørrelse

Brug `\big`, `\bigg`, `\Big` og `\Bigg` i deres l og r udgaver

Eksempel

`\biggl( \sum... \biggr)`

giver

$$\left(\sum_{k_i} k_i^2 \right)$$

hvilket er kønnere

Matematik
Afstand

Ofte brugte afstandsmakroer

`\,` → ←
`\quad` → ←
`\qquad` → ←

For flere se daleifs bog.

Tip: \, før dx i integraler

versus

$$\int_a^b \sin n\pi x dx$$

$$\int_a^b \sin n\pi x dx.$$

Det halve mellemrum øger læsbarheden.

Matematik

Det græske alfabet

Alle græske tegn laves med en \ efterfulgt af deres navn

De nemme

- `\delta` → δ
- `\Delta` → Δ
- `\pi` → π
- `\gamma` → γ
- `\xi` → ξ
- `\Theta` → Θ

De skitzofrene

- ϵ vs. ε (`\epsilon` vs. `\varepsilon`)
- ϕ vs. φ (`\phi` vs. `\varphi`)

Matematik

Operatorer og kvantorer

De er desværre ikke altid ligeså nemt som det græske alfabet

Dem, man kan gætte

- `\forall` → $\forall$
- `\exists` → $\exists$
- `\sum` → Σ
- `\subset` → $\subset$
- `\in` → $\in$
- `\approx` → $\approx$

Dem, der er lidt sværere at gætte

- `\infty` → ∞
- `\int` → $\int$
- `\gg` → $\gg$
- `\neq` → $\neq$

Tip: Din editor kan hjælpe

En god editor har genveje til at indsætte de mest brugte tegn.

Figurer og tabeller

Figurer og tabeller flyder

Om flydende environments

- Kaldes også floats
- Ikke fuld kontrol over placeringen, men ønsker for den
- Tekst brydes kun ovenfor og nedenfor
- Figurer i et figure og tabeller i et table environment

Figurer og tabeller

Placering af flydende elementer

Kode

```
\begin{environment}][\ønsker]
...
\end{environment}
```

\ønsker

- `\ønsker` er en *uprioriteret* liste af
- h** Placer her
  - t** I toppen af siden
  - b** I bunden af siden
  - p** Placer på egen side
  - !** Vær mindre kritisk

Eksempel ([bp!])

I bunden af siden eller på den side for sig og se bort fra nogle interne regler.

Tip: Ændring af reglerne

Har man rigtigt mange flydende elementer kan det være en fordel at ændre reglerne for placering; kig i daleifs bog.

Figurer og tabeller
figure environmentet

Kode

```
\begin{figure}[\langle placering \rangle]
\centering
\includegraphics[\langle options \rangle]{\langle filnavn \rangle}
\caption{\langle figurtekst \rangle}
\label{\langle key \rangle}
\end{figure}
```

Tip: \caption laver nummeret

\caption være der, men \langle figurtekst \rangle kan godt være tom.

Tip: \label efter \caption

Husk det! Det er årsag til manges referencefejl.

Figurer og tabeller
Makroen \includegraphics

Options til \includegraphics

Mange \langle options \rangle, se fx daleifs bog. De vigtigste er

- width=\langle 0 < tal ≤ 1 \rangle\linewidth
width=0.8\linewidth sætter billedets bredde til 80% af linjens.
- height=\langle tal \rangle\langle enhed \rangle
height=6cm sætter billedets højde til 6cm.

Man skal normalt kun angive højde eller bredde.

Tip: Filformater og -navne

L^AT_EX kan ikke lide fx mellemrum i filnavne og kan forstå mange men ikke alle filformater. Hvis L^AT_EX ikke kan finde en fil, der er der, så kan det være problemet. Se mere i daleifs bog.

Figurer og tabeller
Tabelvoxpop

Eksempel

Maskot	Styresystem
Tux	Linux
Beastie	BSD

Eksempel

Maskot	Styresystem
Tux	Linux
Beastie	BSD

Hvad ser bedst ud?

Figurer og tabeller
Environmentet tabular

Kode

```
\begin{tabular}{\langle søjler \rangle}
\langle celle \rangle & \langle celle \rangle & ... \\
:
\langle celle \rangle & \langle celle \rangle & ... \\
\end{tabular}
```

Syntaks

- \\ Adskiller rækker
- & Adskiller celler i rækker
- \langle celle \rangle Cellens indhold

Et udsnit af \langle søjler \rangle

- l** Venstrestillet søjle
- c** Centreret søjle
- r** Højrestillet søjle

{r l l} giver en højre- og to venstrestillede søjler. {l l} giver to venstrestillede søjler adskilt af en lodret streg.

Tip: Pakken siunitx

Pakken giver søjletypen S der kan opstille under fx . eller ×.

Figurer og tabeller
Pæne tabeller

Kode: Den pæne tabel

```
\begin{tabular}{l l}
\toprule
Maskot & Styresystem\\
\midrule
Tux & Linux\\
Beastie & BSD\\
\bottomrule
\end{tabular}
```

Råd: Undgå lodrette linjer

Jo flere lodrette linjer du laver, des mere uoverskuelig bliver tabellen. Slet ingen er optimalt i langt de fleste tilfælde.

Råd: Undgå vandrette linjer

Når man læser er man vant til at se vandret fra venstre til højre. Vandrette linjer er derfor forvirrende. De tre viste er optimalt i langt de fleste tilfælde.

Figurer og tabeller
Environmentet table

Eksempel

```
\begin{table}[bp!]
\centering
\begin{tabular}{l l}
\toprule
Maskot & Styresystem\\
\midrule
Tux & Linux\\
Beastie & BSD\\
\bottomrule
\end{tabular}
\caption{Styresystemers maskotter}
\label{tab:maskotter}
\end{table}
```

Til brug for...
Sætninger og beviser

Om sætninger

- Findes flere pakker, fx amsthm og ntheorem
- Læs dokumentationen, pakkerne kræver lidt opsætning
- Se daleifs L^AT_EX-bog for *mange* eksempler

Tip: Korollarer med videre

Begge pakker er lavet til at håndtere mere end blot theorem, fx korollarer, lemmaer, etc.

Til brug for...
Sætninger og beviser

Kode

```
\begin{theorem}
Der eksiterer intet heltalligt  $n > 2$ 
der opfylder  $a^n + b^n = c^n$ .
\end{theorem}
\begin{proof}
Ufatteligt meget badass math!
\end{proof}
```

Theorem (Fermats sidste sætning)

Der eksiterer intet heltalligt $n > 2$ der opfylder $a^n + b^n = c^n$.

Bevis.

Ufatteligt meget badass math!

Enheder og videnskabelig talnotation

Eksempel (Uden pakken siunitx)

$J \cdot \text{mol}^{-1} \cdot K^{-1}$ giver $J \cdot \text{mol}^{-1} \cdot K^{-1}$

Enheder med \si

$\text{si}\{\text{joule}\per\text{mole}\per\text{kelvin}\}$ giver $J \text{mol}^{-1} K^{-1}$

Talnotation med \num

$\text{num}\{1.6\text{e-}19\}$ giver $1,6 \times 10^{-19}$.

Tip: Opsætning af siunitx

$\per$ kan laves som skråstreger eller brøker og decimalkommaet i num kan udskiftes for hele dokumentet med én linje i preamblen! Læs pakkens dokumentation; den er fuld af eksempler.

Reaktionskemaer og isotopbetegnelser

Pakken mhchem giver mulighed for at skrive reaktionskemaer nemt:

Eksempel

$\text{ce}\{2\text{H} + \text{O} \rightarrow \text{H}_2\text{O}\}$ → $2\text{H} + \text{O} \rightarrow \text{H}_2\text{O}$

ce virker både i math mode og i almindelig tekst.

Der findes man flere eksempler i pakkens dokumentation, fx med annoteringer over pile.

Opstilling af kode

Før du begynder

- Du skal bruge pakken listings
- Læs dokumentationen til pakken
- Det er ikke altid helt smertefrit at indsætte kode

Hvad listings kan

- Har syntakshighlighting for mange sprog
- Markant nemmere end alternativet (pakken verbatim)

Eksempel på Javakode I

Java kildekode

```
public class Greeter {
    protected String name;

    /**
     * There's no need to document this...
     */
    public static void main(String[] args) {
        System.out.println("Hello_world!");
    }
}
```

Til brug for...
Eksempel på Javakode II

Kode

```
\begin{lstlisting}[language=Java]
Din kode her...
\end{lstlisting}
```

Værd at vide

- Der findes utroligt mange options
- Options kan sættes globalt med `\lstset{}`
- `lstlisting` kan ikke bruges i alle andre environments

Hjemmebryg
Makroer, der laver makroer

De to hverdagsmakroer

- `\newcommand` Benyttes, når du vil lave en helt ny makro
- `\renewcommand` Benyttes når du vil overskrive en makro

...og deres parametre

```
\newcommand{<makro>}{<action>}
\newcommand{<makro>}[<antal parametre>]{<action>}
```

`\newcommand` og `\renewcommand` bruges på samme måde.

Hjemmebryg
Brug af `\newcommand`

Eksempel

Du er træt at at skulle skrive `\lim_{\varepsilon} \rightarrow 0` hver gang du skal have

$$\lim_{\varepsilon \rightarrow 0}$$

i dit dokument (og der er træls!)

`\newcommand` to the rescue

I din preamble skal du blot tilføje linjen

```
\newcommand{\limEpsilon}{\lim_{\varepsilon} \rightarrow 0}
```

så kan du nøjes med at skrive `\limEpsilon`.

Hjemmebryg
Brug af `\newcommand` med parametre

Eksempel

Du skriver mange partielt afledte og er derfor træt af, at du skal skrive `\frac{\partial f}{\partial x}` for at få

$$\frac{\partial f}{\partial x}$$

Du bruger også ofte $\frac{\partial f}{\partial y}$, $\frac{\partial f}{\partial z}$ osv.

`\newcommand` to the rescue (again)

I din preamble skal du blot tilføje linjen

```
\newcommand{\pdiff}[2]{\frac{\partial #1}{\partial #2}}
```

Du kan da bare bruge `\pdiff{f}{x}`, `\pdiff{f}{y}` osv.

Google

Eksempel

Du vil gerne opstille tekst i søjler. Søg efter latex columns. Første resultatet henviser til pakken multicols og viser hvordan man bruer den.

Safe for work

Google er klog nok til at vide, at når du søger på latex i sammenhæng med noget omhandlende dokumenter, så ønsker du ikke noget med gummi...

Online fora

tex.stackexchange.com

- Mange aktive brugere, også eksperter
- Kan hjælpe med både brug og installation

DK-TUGs og TUGs mailinglister

- Kan næsten altid hjælpe
- Særligt gode til meget sære ting

Hvordan man spørger om hjælp

husk altid at være

- Præcis** "Min L^AT_EX er gået i stykker" er no-go
- Tålmodig** Der er mange nørder, men de arbejder ikke alle sammen for dig

Beskriv din fejl. Grundigt.

- I hvilke tilfælde opstår fejlen?
- Kan du lave et minimalt eksempel, der demonstrerer problemet?
- Er det din installation eller din kode den er gal med?

Spørgsmål?

Spørgsmål? Kommentarer?

Tak

Tak for denne gang

Husk at stemme til AUs valg!
29. november til 2. december på au.dk/valg

stem-sr.dk